

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**INTRODUCCIÓ A LA
NEUROPSICOLOGIA**

Coordinació: ARQUE FUSTE, GLORIA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	INTRODUCCIÓ A LA NEUROPSICOLOGIA			
Codi	102922			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Psicologia	4	OPTATIVA	Presencial
	Màster Universitari en Neuropsicologia		COMPLEMENTES DE FORMACIÓ	Semipresencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	ARQUE FUSTE, GLORIA			
Departament/s	PSICOLOGIA, SOCIOLOGIA I TREBALL SOCIAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català, castellà i anglès (materials docents)			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ARQUE FUSTE, GLORIA	gloria.arque@udl.cat	4,2	Contactar per email per concretar tutoria.
CAMPANERA REIG, SILVIA	silvia.campanera@udl.cat	1,8	Contactar per email per concretar tutoria.
CAMPANERA REIG, SILVIA	silvia.campanera@udl.cat	0	Contactar per email per concretar tutoria.

Informació complementària de l'assignatura

Es recomana que l'alumne hagi superat prèviament les assignatures relacionades, amb una atenció especial a les assignatures Psicobiologia del desenvolupament humà (102900), Estructura i funció del sistema nerviós (102901), i Neurociència i conducta (102911). Finalment, es recomana que l'alumnat segueixi les classes presencials i que hi acudeixi de manera responsable.

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'assignatura té com a objectiu fonamental el coneixement dels aspectes aplicats a l'estudi de les relacions entre el cervell i la conducta, i de la patologia produïda per lesions cerebrals, fent especial èmfasi en els coneixements referents als mètodes d'avaluació en l'àmbit de la neuropsicologia. En aquest context, l'assignatura d'Introducció a la Neuropsicologia es planteja els següents objectius per a l'alumne:

1. Conèixer i analitzar els objectius bàsics de la Neuropsicologia, i identificar les similituds i diferències entre aquesta disciplina i altres pertanyents a l'àmbit de la Psicobiologia.
2. Analitzar els principals camps d'actuació i intervenció del/a neuropsicòleg/a, tant en relació amb la investigació bàsica com en el camp clínic.
3. Identificar quines persones són susceptibles a ser intervingudes per part d'un professional expert en Neuropsicologia.
4. Conèixer els principals trastorns neurològics que poden produir una alteració en el comportament i / o en les funcions mentals superiors.
5. Conèixer quins són els mecanismes cerebral implicats en l'aparició d'alteracions cognitives.
6. Estudiar els principals trastorns neuropsicològics, comprenent la seva simptomatologia més rellevant, les lesions cerebrals que poden produir-los.
7. Conèixer les principals estratègies i eines d'avaluació que són adequades en cada trastorn neuropsicològic en particular.
8. Identificar els principis bàsics del procediment d'avaluació i intervenció neuropsicològica i les eines més utilitzades en aquest camp, segons cada situació o context.
9. Realització d'informes des d'un pensament crític i formulació de devolucions sobre els resultats de l'avaluació neuropsicològica de forma oral i escrita.

En acabar l'assignatura de "Introducció a la Neuropsicologia" l'estudiant haurà de ser capaç de:

- Conèixer les eines metodològiques i tècniques necessàries per a l'estudi i la comprensió de les bases biològiques del comportament humà.
- Explicar els processos cognitius, les estructures biològiques que els sustenten i els mecanismes

psicològics que les organitzen.

- Descriure i mesurar variables i processos cognitius.
- Identificar diferències, problemes i necessitats referits als processos cognitius afectats.
- Establir relacions entre els processos cognitius superiors i altres processos cognitius, i analitzar de forma crítica contextos en què intervinguin processos neuropsicològics.
- Elaborar informes referits a problemàtiques d'investigació i avaluació relacionades amb els processos neuropsicològics.

En general, l'estudiant haurà de demostrar un coneixement teòric del funcionament del cervell i de les bases de la Neuropsicologia. A més, serà capaç d'elaborar un pla d'exploració neuropsicològica en l'adult adequat per poder elaborar una hipòtesi diagnòstica basada en l'evidència i efectuar una exploració de tipus neuropsicològic adaptada a la tipologia de pacient segons l'edat i la clínica del pacient.

Competències

Competències bàsiques:

CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Competències generals:

CG4 Reconèixer les diferents perspectives teòriques sobre els temes en els quals es treballi, comentar les conclusions i prendre decisions.

CG5 Demostrar capacitat crítica per prendre decisions pertinents.

CG8 Identificar i avaluar les pròpies competències, habilitats i coneixements segons els estàndards de la professió.

Competències específiques:

CE1 Identificar i analitzar les característiques i les necessitats de les persones, grups i organitzacions, així com dels contextos rellevants per al servei que se sol·licita.

CE3 Aplicar les tècniques de recollida d'informació, obtenir dades rellevants per a l'avaluació dels programes i/o intervencions psicològiques.

CE4 Analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació psicològica.

CE5 Dissenyar i aplicar una estratègia/pla d'intervenció psicològica, en funció dels contextos o servei demandats.

CE7 Proporcionar informació als usuaris i establir una relació interpersonal adequada, tenint en compte els diferents contextos de relació professional.

CE8 Elaborar informes tècnics, orals i escrits sobre els resultats del procés d'avaluació, de la recerca o dels serveis demandats, respectant el compromís ètic que exigeix la difusió de coneixement psicològic.

CE9 Usar les diferents fonts documentals en psicologia, mostrar un domini de les estratègies necessàries per accedir a la informació i valorar la necessitat d'actualització documental.

CE10 Gestionar, analitzar i interpretar dades en els marcs dels coneixements disciplinaris propis dels diferents àmbits de la psicologia.

CE11 Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció, aplicació i interpretació dels resultats derivats dels diferents mètodes de recerca psicològica.

CE12 Difondre el coneixement derivat de les revisions teòriques i dels resultats de la recerca psicològica

Competències transversals:

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc 1. Conceptes bàsics

Tema 1. Concepte de Neuropsicologia i els àmbits d'actuació.

Tema 2. Organització del Sistema Nerviós.

Tema 3. Funcions corticals.

Tema 4. Plasticitat cerebral.

Bloc 2. Neuropsicologia de les funcions superiors

Tema 5. Neuropsicologia de l'aprenentatge.

Tema 6. Neuropsicologia de la memòria.

Tema 7. Neuropsicologia del llenguatge.

Bloc 3. Avaluació i rehabilitació neuropsicològica de l'adult

Tema 8. Avaluació Neuropsicològica: test de cribatge cognitiu, test d'avaluació de l'atenció, test d'avaluació de l'aprenentatge i la memòria, test d'avaluació de les funcions executives, test d'avaluació del llenguatge.

Tema 9. Elaboració d'un Informe neuropsicològic.

Eixos metodològics de l'assignatura

La metodologia del curs està orientada a assolir objectius d'aprenentatge a través de classes magistrals i sessions pràctiques. Les activitats pràctiques i activitats autoformatives (treball amb publicacions científiques, imatges anatòmiques, models anatòmics, anàlisi de cas, ...) es realitzaran en grups reduïts. A més, es proposa un treball d'elaboració individual, que consisteix a elaborar un informe neuropsicològic d'un cas clínic. Finalment, es proposarà a l'alumnat l'assistència a conferències i ponències relacionades amb el contingut de l'assignatura (si es donen durant el període docent); també de manera ocasional es podria convidar professionals vinculats a col·lectius relacionats amb el contingut de l'assignatura a fer un seminari a classe; i finalment, es pretén apropar els pacients a la facultat i als estudiants a través de visites a associacions de familiars de malalts i/o pacients.

Les activitats formatives consistiran en activitats presencials i no presencials:

Activitats presencials

- Classes magistrals, en les quals la professora explicarà part del contingut teòric de l'assignatura. En aquestes classes s'espera que els estudiants estiguin atents i participin activament fent preguntes i contestant a les qüestions, paradoxes i problemes que plantegi la professora.

- Classes pràctiques.
- Seminaris realitzats per professionals especialistes.
- Elaboració d'un treball individual amb un cas real.
- Estudi de casos, perquè faciliten l'aprenentatge basat en l'experiència.

Activitats no presencials

- Fòrums virtuals / Seminaris online.
- Cerca d'informació bibliogràfica.
- Elaboració d'informes d'avaluació neuropsicològica.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

El primer dia de classe s'explicarà de manera detallada el calendari de classes, es recomana l'assistència.

Sistema d'avaluació

Les competències d'aquesta assignatura seran avaluades mitjançant: proves de coneixements i competències, i activitats pràctiques. L'avaluació és continua.

Proves de coneixements i competències (60%)	
Prova de coneixements, bloc 1	15%
Prova de coneixements, bloc 2	15%
Prova final de coneixements, global	30%
Activitats pràctiques (40%)	
Treball escrit, informe neuropsicològic d'un cas	40%
Total	100%

- **Proves de coneixements i competències (60%).** Consisteix en tres proves de coneixements on s'avaluaran els continguts del Bloc 1, Bloc 2 i una prova final durant el període d'exàmens del Grau. Les dates de les proves parcials s'anunciaran amb antelació suficient. Sols es pot recuperar la prova final de coneixements.
- **Activitats pràctiques (40%).** Presentació d'un treball escrit que consistirà en la elaboració d'un informe neuropsicològic d'un cas real, on s'haurà de avaluar la memòria i capacitat d'aprenentatge, atenció, llenguatge, funcions executives i realitzar un Informe final amb el cas real.

El sistema de qualificacions s'expressarà mitjançant la qualificació numèrica següent: 0-4,9 = Suspens; 5-6,9 = Aprovat; 7-8,9 = Notable; 9-10 = Excel·lent; 9-10 = Matrícula d'Honor. L'assignatura es considera aprovada quan la nota final és superior a 5 sobre 10 punts. La prova final de coneixements ha de tenir una nota superior a 5/10. La

menció de "Matrícula d'Honor" podrà ser atorgada a alumnes que hagin obtingut una qualificació igual o superior a 9,0.

Els estudiants que per circumstàncies justificables no puguin seguir l'avaluació continuada poden sol·licitar l'avaluació alternativa a la Secretaria del centre. L'alumnat que s'aculli a l'avaluació alternativa haurà de presentar-se a una prova de coneixements final durant el període d'exàmens on s'avaluaran tots els continguts de l'assignatura del Bloc 1, 2 i 3.

Bibliografia i recursos d'informació

Manuels de consultar:

1. Deus Yela, J., Devi Bastida, J. y Sainz Pelayo, M. P. (2018). *Neuropsicología de la enfermedad de Alzheimer*. Madrid: Síntesis.
2. Diéguez-Vide, F. y Peña-Casanova, J. (2012). *Cerebro y Lenguaje*. Madrid: Panamericana.
3. Junqué C. y Barroso J. (2009). *Manual de neuropsicología*. Madrid: Síntesis.
4. Jurado, M. A. y Mataró, M. (2013). *Neuropsicología de las enfermedades neurodegenerativas*. Madrid: Síntesis.
5. Kolb, B. y Whishaw, I. Q. (2015). *Neuropsicología Humana (7ª ed.)*. Madrid: Médica Panamericana.
6. Lezak M.D., Howieson D.B., Bigler E. y Tranel D. (2012). *Neuropsychological Assessment*. Nueva York: Oxford University Press.
7. Tirapu-Ustárriz J., Ríos Lago, M. y Maestú-Unturbe F. (2011). *Manual de Neuropsicología*. Barcelona: Viguera
8. Triviño, M., Arnedo, M., Bembibre, J. (coord.) (2020). *Neuropsicología a través de casos clínicos. Evaluación y rehabilitación (2ª ed.)*. Madrid: Médica-Panamericana.

Bibliografia complementària:

1. Gurd, J., Kischka, U. y Marshall, JC. (2010). *The Handbook of Clinical Neuropsychology*. Oxford: Oxford University Press.
2. Sacks, O. (2008). *Un antropólogo en Marte*. Barcelona: Anagrama
3. Weiner, M. y Lipton, A. (2010). *Manual de Enfermedad de Alzheimer y otras Demencias*. Madrid: Panamericana